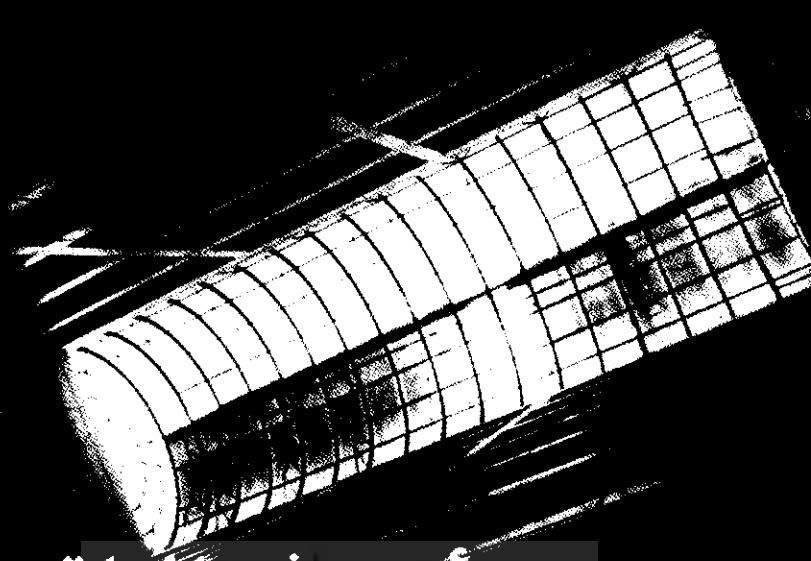

عین مستأجره فی الواقع تجاري بوده است

قابل تجدیدنظر خواهی در محاکم تجدیدنظر استان تهران می باشد.

رئیس شعبه ۱۲۴ دادگاه عمومی تهران . . .

● ۱- دادنامه شماره ۱۱۱۷۷/۵/۱۵ شعبه ۱۵ تجدیدنظر در مقام تجدیدنظر خواهی نسبت به دادنامه بدوى

درخصوص تقاضای آقای (ع. ج) وکالتا از طرف آقایان (ف. م. و. آ) و خاتم (ف. ف) مبنی بر تجدیدنظر در رأی شماره ۸۰۸ مورخ ۷۶/۵/۷ شعبه ۱۲۴ دادگاه عمومی تهران که به موجب آن دعوى مشازالىهم عليه آقای (م. ب) حصارى با خواسته تخليه يك باب زيرزمين به علت انقضاض مدت اجاره به علت اينكه مورد اجاره محل كسب است و شرط سکونت در سند اجاره به استناد ماده ۳۰ قانون روابط مؤجر و مستأجر باطل است غیرثابت و مردود اعلام شده است در دعوى حاضر موادر زير قابل تأمل است.

۱- استفاده تجاري مستأجر از محلی که موجب سند رسمي جهت سکونت اجاره کرده است هم می تواند دلالت بر تبانی او با مؤجر برای جلوگیری از اجرا مقررات قانوني روابط مؤجر و مستأجر کند و هم می تواند دليل تخلف مستأجر از شرط ضمن عقد مذكور و سکوت مؤجر باشد بنابراین دلالت احتمالی است و اذا جا الاحتمال بطل الاستدلال ۲- مراجعت صادره حضوري و ظرف ۲۰ روز پس از ابلاغ

شماره های ۲۱/۴۵۴۰ مورخ ۴/۲۲۴ و ۵۹/۴/۲۴ مورخ ۲۱/۴۵۳۹ وزارت ارشاد به مطلع چاپخانه و کارت مدیریت چاپخانه سمي به نام خوانده همچنین صورت مجلس تفکيک آپارتمانهای احدياني در بلاک ثبتي ۲۷۶۳۱ مورخ ۶۹۳۳/۲/۷ بخش دو تهران به شماره ۷۶۱۲/ش مورخ ۱۳/۴/۶۹ و گواهی پایان ساختمان شهرداري منطقه ۷ تهران به شماره ۵۰۷/۲/۷۹۸۰ مورخ ۳/۲۸ مورخ ۵/۲/۷۹۸۰ زيرزمين مورد اجاره تجاري محسوب شده همگي بر غير مسکونى بودن مورد اجاره دلالت دارد از طرفى در مورخ ۷/۹/۱۳۶۶ جهت افزایش اجاره به آنها

اجاره نامه عادي تنظيم شده و مجددا در آن جهت سکونت نوشته شده لیکن در تمامى چکهاي صادره مبنی بر پرداخت اجاره بها جمله (بابت اجاره زيرزمين چاپخانه سمي) قيد گردیده و گواهان تعرفه شده جملگى بر داير بودن چاپخانه از ابتداي اجاره نمودن زيرزمين اتفاق نظر دارند بنا علىهذا به نظر مى رسد موجريين بر نحوه استفاده مستأجر از عين مستأجره موافق داشته لیکن قيد جمله جهت سکونت تنها برای جلوگيری از اجرای قانون روابط مؤجر و مستأجر مصوب سال ۱۳۵۶ در مورد اماكن كسب بود فلذدا دادگاه مستند است هم مورخ ۷/۹/۶۶ فيمایين مالکين قبلى بانو (ع. ج) و آقای (م. ب) به مورخ ۲۸/۴/۶۹ که در مورخ ۱۳/۴/۶۹ به خواهانها منتقل گردید و خوانده (م. ب) و (آ. خ) که سهم خود را به شريکش (م. ب) واگذار نموده نظر به اينكه در تير ماه ۱۳۵۹ یعنی مقارن با تنظيم اجاره نامه رسمي خوانده به وزارت ارشاد مراجعت و تقاضای تأسيس چاپخانه را نموده و نامه های

دیوان عالي کشور: اجاره نامه موضوع دعوى در ظاهر به عنوان محل سکونت و به منظور فرار از مقررات ماده ۳۰ قانون مؤجر و مستأجر مصوب ۱۳۵۶ تنظيم گردیده است. در حالی که عين مستأجره في الواقع تجاري بوده است . . .

دادگاه تجدیدنظر: اجاره نامه تنظيمی موضوع دعوى بيان کننده واگذاری محل به عنوان سکونت بوده است . . . اينک به آرا صادره در اين خصوص توجه فرمائید:

● ۱- رأی شماره ۵/۵۸۰۸۷۶ شعبه ۱۲۴ دادگاه عمومی تهران

درخصوص دعوى خواهانها (ف. م. و. آ) و (ف. ف) با وکالت آقای (ع. ج) به طرفیت خوانده (م. ب) با وکالت آقای (ح. ز) به خواسته تخليه يك باب زيرزمين به لحاظ انقضاض مدت با احرار مالکيت خواهانها به موجب فتوکپي سند مالکيت وجود رابطه استيجاري به موجب سند اجاره رسمي به شماره ۱۱۵۰ مورخ ۴/۳/۱۳۵۹ و اجاره نامه عادي مورخ ۷/۹/۶۶ فيمایين مالکين قبلى بانو (ع. ج) و آقای (م. ب) که در مورخ ۲۸/۴/۶۹ به خواهانها منتقل گردید و خوانده (م. ب) و (آ. خ) که سهم خود را به شريکش (م. ب) واگذار نموده نظر به اينكه در تير ماه ۱۳۵۹ یعنی مقارن با تنظيم اجاره نامه رسمي خوانده به وزارت ارشاد مراجعت و تقاضای تأسيس چاپخانه را نموده و نامه های

شماره ۹۱۵۰/۴/۳-۵۹ و اجاره نامه عادی مورخ ۷/۹/۶۶ فیما بین مالکین قبلی که در تاریخ ۲۸/۴/۶۹ به خواهانها متنقل گردیده و خوانده (م. ب) و ا. ف) که سهم خود را به شریکش (م. ب) واگذار نموده نظر به اینکه در تیر ماه ۱۳۵۹ یعنی مقارن با ترتیب اجاره نامه رسمی خوانده به وزارت ارشاد مراجعت و تقاضای تأسیس چاپخانه را نموده و نامه های شماره ۴۵۴۰/۲۱ مورخ ۲۱/۴۵۳۹- ۲۱/۴۵۴۰ وزارت ارشاد به وزارت کار جهت بازدید از محل چاپخانه و کارت چاپخانه به نام خوانده و همچنین صورت مجلس تفکیک آپارتمانهای احدهایی در پلاک ثبتی ۲۷۶۴۳۱- ۶۹۳۳ به بخش دو تهران به شماره ۷۶۱۲/ش- مورخ ۱۳/۴/۶۹ و گواهی پایان ساختمان شهرداری منطقه ۷ تهران به شماره ۷۹۸۰/۲/۵۰۷ که در آنها زیرزمین مورد اجاره تجاری محسوب شده همگی دلالت بر غیرمسکونی بودن مورد اجاره دارد با توجه به چکهای صادره برای پرداخت اجاره بها و قید جمله باست اجاره زیرزمین چاپخانه سمیه در چکهای مزبور و اظهارات گواهان به نظر می رسد مؤجرین بر نحوه استفاده مستأجر از عین مستأجره موافقت داشته لکن قید جمله جهت سکونت تها برای جلوگیری از اجرای قانون روابط مؤجر و مستأجر مصوب سال ۱۳۵۶ در مورد اماکن کسب بوده لذا مستندآ به ماده ۳۰ قانون روابط مؤجر و مستأجر مصوب ۱۳۵۶ حکم بر دعوى خواهانها صادر می نماید از حکم مذکور تجدیدنظر خواهی شده رسیدگی به شعبه ۱۵ دادگاه تجدیدنظر استان تهران ارجاع شده است دادگاه مرجع عليه به شرح دادنامه تجدیدنظر

مراجعه مستأجر به وزارت ارشاد و مراجع رسمی
دیگر برای تأسیس چاپخانه در زیرزمین و گرفتن
مجوز فی نفسه نمی تواند رابطه حقوقی بین مؤجر
و مستأجر را تغییر دهد زیرا تغییر در رابطه حقوقی
علی القاعدة با تراضی طرفین ممکن است و صدور
چکها و ذکر کلمه چاپخانه نمی تواند شرایط رابطه
اجاری را تغییر دهد در اجاره نامه مجدداً هفت
سال بعد به نحو عادی تنظیم شده مجدداً تصریح
به سکونت شده است رابطه اجاری در سال ۱۳۵۹
به وجود آمده ولی تصریح در تجاری بودن محل در
صورت مجلس تفکیک کرده سال بعد انجام
گرفته، به تجاری بودن محل اشاره شده است و با
استدلال دیگری که کرده حکم بدوي را نقض
خوانده دعوی بدوي را به تخلیه محل محکوم کرده
است آقای (م. ب) در مهلت مقرر از دادسرای
دیوانعالی کشور درخواست اعمال مقررات ماده
۳۱ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب
نموده جناب آقای دادستان کل کشور پس از تهیه
گزارش با اعمال مقررات مزبور موافقت نموده اند
در نتیجه پرونده را به دیوانعالی کشور ارسال و به
این شعبه ارجاع شده است. هیأت شعبه در تاریخ

خوانده دادگاه پس از استماع اظهارات وکیل خواهانها و وصول فتوکپی سند رسمی اجاره شماره ۵۹/۴-۹۱۵۰ که شغل دو نفر مستأجر سند مذکور چاپخانه دار اعلام گردیده وصول فتوکپی صورت مجلس تفکیکی و فتوکپی های گواهی پایان کار دایر به تجاری بودن محل و نیز چندین فقره چک که بابت اجور ماهانه چاپخانه پرداخت شده است و جواز کار صادره از اداره کل مطبوعات و نشریات وزارت ارشاد اسلامی به نام آفای (م.ب) و فتوکپی استعلامیه محلی مبنی بر اظهار گواهان دایر به تأیید اشتغال مستأجر مزبور به امر چاپ در چاپخانه واقع در زیرزمین موراد اجاره آفای (ح.ز) به عنوان وکیل مستأجر با تقدیم وکالت نامه در دعوى مداخله ضمن تقدیم لایحه و تکذیب از دعوا اعلام کرده از بد اجاره در محل موکل مبادرت به تأسیس چاپخانه نموده و به امر چاپ اشتغال داشته با توجه به مدارک تقدیمی برای طرح دعاوی فعلی به عنوان تخلف موکل از مندرجات اجاره نامه موردي باقی نیست و قید جمله مورد

استفاده تجاری مستأجر
که به موجب سند رسمي
جهت سکونت اجاره
گردد می تواند دلیل تخلف
مستأجر از شرط ضمن
عقد باشد

اجاره جهت سکونت اجاره داده می شود بدین منظور بوده که مؤجر به خیال خودش مورد را از شمول قانون روابط مؤجر و مستأجر در مردم محل کسب خارج نماید در خاتمه رددعوی را تقداً کرده است دادگاه وقت رسیدگی را تجدید در وقت مقرر جلسه دادگاه در غیاب وکیل خواهانها و شخص خواهانها با حضور وکیل خوانده تشکیل گردیده پس از استماع اظهارات وکیل خوانده اختذ توضیح از خواهانها درخصوص مدارک تقدیمی خوانده به شرح ذکور فوق به دادرسی دعوت وقت رسیدگی تعیین و طرفین دعوت می شوند در جلسه مقرر جلسه دادگاه با حضور وکیل خوانده و در غیاب خواندگان و وکیل آنان تشکیل می شود دادگاه قرار اجرای تحقیق و معاینه محلی صادر و اجرا می شود یا تعیین وقت رسیدگی طرفین برای ملاحظه صورت مجلس اجرای قرارهای صادره به دادگاه دعوت، در جلسه مقرر پس از استماع اظهارات وکلای طرفین ختم رسیدگی را اعلام و چنین رأی داده است. با احراز مالکیت خواهانها در رقبه مورد نزاع و وجود رابطه استیجاری به موجب سند اجاره رسمی

دیگر برای تأسیس چاپخانه در زیرزمین مذکور و
گرفتن مجوز لازم فی نفسه نمی تواند رابط حقوقی
بین مؤجر و مستأجر را تغییر دهد زیرا تغییر در رابط
حقوقی علی القاعده با تراضی بین طرفین عقد
ممکن است.

۳- صدور چکها برای پرداخت اجاره بیها و ذکر کلمه
چایخانه در متن چک فی التنسه نمی تواند شرایط
رابط اجاری موجود را تغییر دهد و دریافت آن توسط
مؤجر قبلی نیز الزاماً به معنی قبول قید مندرج در
متن چک نیست خصوصاً اینکه در اجاره نامه
مجدده که هفت سال بعد به نحو عادی تنظیم
شده محدود نباشد و سکونت شده است

۴- رابط اجاری در سال ۱۳۵۹ به وجود آمده ولی تفکیک و تصمیع به تجاری بودن زیرزمین ده سال

۵- با فرض اینکه زیرزمین در زمان اجاره از نظر مقررات شهرداری تجاری بوده باشد موجب ممنوعیت مالک از اجاره آن جهت سکونت نم شود.

1. **What is the primary purpose of the study?**

۶- ظاهراً از رابط تجدیدنظر خوانده بالمالکین سابق
این است که مالکین در مقابل تخلف مستأجر از
شرط ضمن عقد اجاره (شرط سکونت) واکنش
نشان نداده و سکونت اختیار کرده‌اند که این
سکونت را حداکثر می‌توان اذن ضمنی تلقی نمود
ولی هیچ دلیلی وجود ندارد که موجب سقوط حق
استناد به شرط مذکور حداقل برای مالکین بعدی
شود و یا مالکین بعدی را مکلف به ادامه آن اذن
ضمنی نماید. بنا به جهات مذکور رأی نخستین
مخدوش به نظر می‌رسد و دادگاه ضمن نقض آن
با در نظر گرفتن شرط صریح ضمن عقد اجاره و
قائم مقامی تجدیدنظر خواهان نسبت به مؤجر اولیه
خوانده دعوی نخستین را به تخلیه و تحويل
زیرزمین استیجاری به علت انقضای مدت اجاره
محکوم م نماید.

**رئیس شعبه ۱۵ دادگاه تجدیدنظر استان
تهران . . . . . مستشار دادگاه . . . . .**

۳- اعمال مفهومی ماده ۳۱ قانون تشکیلات

دادگاههای عمومی و انقلاب نسبت به دادنامه
شماره ۱۱/۵/۴۶۱۷۷ شعبه ۱۵ دادگاه تجدید
نظر و رأی شماره ۱۶/۱۲/۵۴۷۷۷ شعبه ۲۳
دیوان عالی کشور در این خصوص -

وکیل تجدیدنظر خواندگان دادخواستی علیه تجدیدنظر خواه به خواسته تحالیه یک باب زیرزمین به علت انتقاضاً مدت اجازه موضوع سند عادی مورخ ۶/۷/۹۶ به استناد فتوکمی های سند اجازه و سند مالکیت و کالت نامه به دادگاه های عمومی تهران تقدیم رسیدگی به شعبه ۶۲ دادگاه عمومی تهران ارجاع گردیده دادگاه با تعیین وقت رسیدگی و دعوت طرفین و تشکیل جلسه دادرسی در تاریخ ۱۱/۲/۹۷ با حضور وکیل خواهانها و در غیاب

بالا تشکیل گردید پس از قرات اوراق پرونده و گزارش عضو میز به شرح زیر رأی می دهد:

رأی

مندرجات پرونده و گواهی پایان کار شهرداری منطقه ۷ تهران و نیز صورت مجلس تفکیکی کلاً دلالت بر تجاری بودن زیرزمین محل چاپخانه که در اجراه آقای (م. ب) است دارد با توجه به صورت مجلس تفکیکی در روابط حقوقی فی ماین طرفین عقد نئی تواند داشته باشد به علاوه تجاری بودن مانع از اینکه مالک به عنوان مستکونی اجاره بددهد و یا حتی اصلاً هیچ استفاده ای از آن نکند نیست دریافت چکهای صادره که توسط مستأجر در وجه مؤجر و قید کلمه بابت اجاره چاپخانه سیمه، هم دلیلی بر قبول و رضایت برای استفاده تجاری مستأجر نیست و حداکثر می تواند دلیل اطلاع مؤجر از استفاده تجاری و سکوت وی در برابر تخلف مستأجر باشد که سکوت نیز دلیل رضایت یا اذن نیست بنابراین تجدیدنظر خواهی و اعتراض تجدیدنظر خواهانها وارد است و به استناد بند ۲

رئیس شعبه .....
مستشار .....

● ۴- دادنامه شماره ۳/۱۷ ۳۵۱۷۶ شعبه ۲۰
دادگاه تجدیدنظر پس از تقض رأی شعبه ۱۵ دادگاه
مذکور از ناحیه شعبه ۲۳ دیوان عالی کشور
رأی دادگاه:

در مورد تجدیدنظر خواهی آقای (ع. ج) به وکالت از آقایان (ف. م. و. آ) و خانم (ف. ف) نیست به دادنامه شماره ۸۰۸ مورخ ۷۶/۵/۵ صادره از شعبه ۱۴ دادگاه عمومی تهران که قبل از شعبه ۱۵ دادگاه تجدیدنظر استان تهران مطرح و به موجب دادنامه شماره ۴۶۱ مورخ ۷۷/۵/۱۱ نقض و حکم بر رد دعوى خواهانها بدوی صادر گردیده و سپس با اعمال ماده ۳۱ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب و طرح پرونده در شعبه ۲۳ دیوانعالی کشور با تقاضای تقض دادنامه شماره ۴۶۱ مورخ ۷۷/۵/۱۱ دادگاه تجدیدنظر از سوی دادستان محترم کل کشور موافقت پرونده و جهت رسیدگی مجدد اعاده شده و به این شعبه ارجاع شده است (نظر به اینکه در هر دو قرارداد رسمی و عادی معنده فی مایین مالک سابق و تجدیدنظر خوانده به عنوان مستأجر تصریح شده است که مورد اجاره را جهت سکونت به اجاره داده اند و آنچه حسب اسناد بین طرفین مورد توافق و تراضی قرار گرفته عقد اجاره عین مستأجره برای سکونت است یعنی فی الواقع ملکی که منافق گوناگونی ممکن است از آن مورد توافق برای انتقال قرار گیرد فقط نفعی که مورد انتقال قرار گرفته سکونت است نه منافق ممکن دیگر از جمله بهره برداری تجاری و غیره سکونت در مورد اجاره نیز شرط نشده بدین صورت که انتقال منافق به طور

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

رئیس شعبه ۲۳ دیوانعالی کشور...
عضو معاون شعبه ۲۳...

● ع-رأی شماره ۵۰۷۷۹/۵/۳ شعبه ۲۵ دادگاه
تجدیدنظر پس از نقض رأی شعبه ۲۰ دادگاه
مدکور توسط شعبه ۲۲ دیوانعالی کشور
رأی دادگاه

در خصوص تجدیدنظر خواهی از دادنامه شماره ۵۰۷۷۹/۵/۵-۸۰۸ پرونده کلاسه ۱۲۴/۷۴
شعبه ۲۰۵۳ شعبه ۱۲۴ دادگاه عمومی تهران (۲۰۴) فعلی) با توجه به جمیع محتویات پرونده مذکور و پرونده های کلاسه ۷۶/۷۷ و ۱۰۰۰/۱۰۰۰ و ۱۸۲۴/۷۷
شعب ۱۵ و ۲۰ دادگاه تجدیدنظر استان تهران و دادنامه های صادر از دو مرجع اخیر الذکر به شماره های ۱۵-۴۶۱ و ۱۱/۱۵-۳۵۱ و ۱۷/۳-۵۱/۱۶ همچنین دو فقره دادنامه شماره ۵۴۷/۷۸

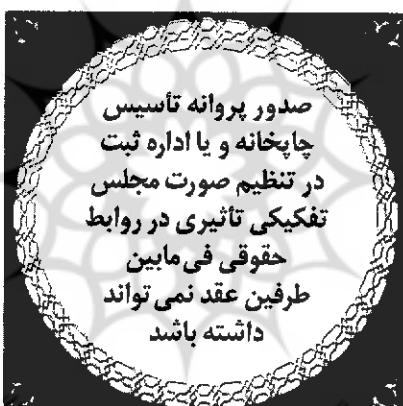
شعبه ۱۲ و ۱۲-۴۱۲ و ۷۸/۸/۱۲ شعبه ۲۳ دیوانعالی کشور نظر به اینکه اعتراضات آقای وکیل تجدیدنظر خواهان موجه به نظر می رسد زیرا الا: با عنایت به اینکه در سند اجاره رسمی شماره ۲۰۹ دفترخانه ۱۳۵۹/۴/۳-۹۱۵، تنظیمی فیما بین متعاقدين عین مستأجره برای استفاده مسکونی به اجاره و اگذار شده، ادعای تجدیدنظر خواه مبتنی بر اینکه از بد و استیحصار، منظور واقعی طرفین از عقد اجاره، استفاده تجاری بوده مستندآ به ماده ۷۰ قانون ثبت که مقرر می دارد... تمام محتویات و امضاهای مندرجه در آن معتبر خواهد بود مگر اینکه مجمعولیت آن سند ثابت شود.... قابل پذیرش نمی باشد. ثانیاً: در سند اجاره عادی مورخ ۹/۷/۱۳۶۶ مؤخر التنظیم نیز، منظور از اجاره سکونت مستأجر قید گردیده که با التفات به عدم تعرض از تاحیه خوانده بدوي و تجدیدنظر خوانده نسبت به قید مزبور و مآلًا احراز اصالت سند ادعای خلاف آن به نحو مذکور در شق اول، مسموع نیست. ثالثاً موارد احصا شده در دادنامه شماره ۴۱۲-۱۲/۸/۷۸ شعبه ۲۳ محترم دیوانعالی کشور نیز باعتقاد این دادگاه دلالتی بر ابابات حقانیت تجدیدنظر خوانده نمی نماید زیرا:

الف: گواهی پایان کار شهرداری و صورت مجلس تفکیکی، ازباطی به روابط حقوقی معلوم و مشخص طرفین، مندرج در استناد اجاره عادی و رسمی ندارد.

ب: هر چند که صورت جلسه معاینه محل، حاکی از استفاده تجاری از مورد اجاره توسط تجدیدنظر خوانده می باشد ولی آنچه در محدوده معاینه و تحقیقات محلی، می تواند مؤید مشروعیت یا عدم مشروعیت اقدام مشارالیه در نحوه استفاده از عین مستأجره موردن توجه قرار گیرند تا مندرجات صورت جلسه معاینه محل، بلکه مواردی گواهی گواهان است که هیچکدام از شهود، شهادتی در باب اذن مؤجرین بر استفاده تجاری نداده اند.

و تحويل آن به تجدیدنظر خواهان صادر و اعلام نموده است از این حکم آقای (م. ب) طی شرحی عنوان قوه قضائیه شکایت و اعمال ماده ۱۸ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب را به منظور نقض آن خواستار شده و موضوع با پیشنهاد مدیر کل نظارت و پیگیری قوه قضائیه مستندآ به گزارش قاضی مأمور خدمت در آن اداره کل مطرح جهت اعمال بند ۲ ماده ۱۸ قانون مذکور پرونده به دیوانعالی کشور ارسال و به این شعبه ارجاع گردیده است هیات شعبه در تاریخ فوق مرکب از امضا کنندگان ذیل تشکیل جلسه داده با بررسی مجموع اوراق و محتویات پرونده و ملاحظه گزارش تنظیمی موضوع و انجام مشاوره چنین رأی می دهد.

رأی
نظر به اینکه مندرجات پرونده گواهی پایان کار صادره شهرداری منطقه ۷ تهران و صورت مجلس تفکیکی کلاً دلالت بر تجاری بودن زیرزمین محل در شعبه ۲۰ دادگاههای تجدیدنظر استان تهران و این شعبه از دادگاههای تجدیدنظر استان تهران به موجب دادنامه شماره ۳۵۱/۳/۱۲-۷۸/۷۷ در پرونده کلاسه ۷۷/۲۰ ت ۱۸۲۴ با این استدلال که چون در هر دو قرارداد رسمی و عادی متعدد فی مابین مالکین سابق و تجدیدنظر خوانده به عنوان مستأجر تصریح شده است که مورد اجاره را جهت سکونت به اجاره داده اند و آنچه حسب اسناد بین طرفین مورد توافق و تراضی قرار گرفته عقد اجاره عین مستأجره برای سکونت است یعنی فی الواقع ملکی که منافع گوناگونی ممکن است از آن مورد توافق برای انتقال قرار گیرد فقط نفعی که مورد انتقال قرار گرفته سکونت است نه منافع ممکنه دیگر از جمله بهره برداری تجاری و غیره سکونت در مورد اجاره نیز شرط نشده بدین صورت که انتقال منافع به طور کلی باشد با شرط استفاده مسکونی ملک اجاره جهت جزء عقد است یعنی بر روی انتقال منافع جزئی ملک که نفع سکونت است واقع شده لذا نه تصمیمات و مجوزهای صادره از سوی اشخاص ثالث و ادارات مانند شهرداری برای صدور پایان کار ساختمانی و یا وزارت ارشاد برای صدور پروانه تأسیس چاپخانه و یا اداره ثبت در تنظیم صورت مجلس تفکیکی تأییری در روابط حقوقی فی ما بین طرفین عقد نمی تواند داشته باشد به علاوه تجاری بودن مانع از اینکه مالک به عنوان مسکونی اجاره بدهد و یا حتی اصلاً هیچ استفاده ای از آن نکند نیست دریافت چکهای صادره که توسط مستأجر در وجه مؤجر و قید کلمه بابت اجاره چاپخانه سمهی هم دلیلی بر قبول و رضایت برای استفاده تجاری مستأجر نیست و حداقل می تواند دلیل اطلاع مؤجر از استفاده تجاری و سکونت وی در برابر تخلف مستأجر باشد که سکونت نیز دلیل رضایت یا اذن نیست دادنامه شماره ۵۰۸۰۸/۵-۷۶ صادره شعبه ۱۲۴ دادگاه عمومی تهران را نقض و حکم به تخلیه مورد اجاره

چاپخانه که در اجاره آقای (م. ب) است دارد و با توجه به صورت مجلس معاینه محل و تحقیق محلی و اینکه در چکهای پرداختی از طرف مستأجر به مؤجر جمله بابت اجاره چاپخانه سمهی قید گردیده، فتوکمی مصدق نامه ۲۰/۶/۵۹ مالکین اویله (ی. آ. و هصع) عنوان وزارت ارشاد اسلامی هم حکایت از موافقت با تأسیس چاپخانه در زیرزمین موردن بحث داشته، سایر فرمان و امارات مضمبوط در پرونده امر هم حکایت از محل کسب بودن مورد اجاره دارد تقاضای تخلیه آن به لحاظ اتفاقی مدت اجاره فاقد وجاهت قانونی بوده بنا به مراتب فوق الاشعار فسخ حکم بدوي و صدور حکم بر تخلیه از طرف شعبه ۲۰ دادگاه تجدیدنظر استان موجه و قانونی نبوده موردي از موارد اعمال بند ۲ ماده ۱۸ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب ۳/۱۷-۲۵۱/۷۸ صادره از شعبه ۲۰ دادگاه تجدیدنظر استان تهران (دادنامه تجدیدنظر خواسته) نقض رسیدگی به موضوع به شعبه دیگر دادگاه تجدیدنظر استان تهران ارجاع می گردد.

و املاک را مستند ادعا قرار دهیم - تبصره ذیل ماده مزبور صراحتاً دلیل مخالف سند رسمی را در صورت اثبات پذیرفته است. به ویژه آن که ماده ۳۰ قانون روابط مؤجر و مستأجر سال ۱۳۵۶ صراحتاً منوعیت استفاده از طرق مستقیم یا غیرمستقیم در جهت تقلب نسبت به قانون راعلام نموده است که این موضوع ملحوظ نظر قضات ارجمند دیوانعالی کشور نیز واقع شده است زیرا عدم توجه به این ماده راهکار مندرج در آن علاوه بر ایجاد فراهم نمودن زمینه تقلب نسبت به قانون موجبات لغو و بیهوده وضع گردیدن پاره‌ای از قوانین دیگر را شامل خواهد شد که از نظر وضع قانونگذاری منطقی و عقلایی به نظر نمی‌رسد، و نکته نهایی آن که مستأجر با توجه به نحوه تصرف در مکان و علم و اطلاع مؤجر از این نحوه استفاده حقوق کسب و پیشه یا تجارت در مکان برای وی حاصل گردیده است و انتقال ملکیت مکان به سایرین از ناحیه مؤجر اولیه مسقط حقوق مکتبه مؤجر و اشخاص نخواهد شد بنابراین اینها دادنامه صادره از شعبه ۲۵ دادگاه تجدیدنظر استان تهران را وفق موازین ندیده و مستندابه بند «ب» ماده ۳۲۶ قانون آئین دارسی مدنی و تبصره ذیل آن و با رعایت ماده ۳۲۸ قانون مزبور تقاضای طرح پرونده در محضر قضات محترم دیوانعالی کشور و نقش دادنامه صادره دارد مقرر می‌دارد دفتر: از پرونده بدل تهیه و مقید به وقت نظارت گردد و اصل پرونده به انضمام لایحه فوق به محضر قضات ارجمند دیوانعالی کشور ایفاد گردد.

سرپرست مجتمع قضائی شهید بهشتی تهران . . .

● ۸- رأی شعبه ۲۳ دیوان عالی کشور پس از درخواست اعمال ماده ۳۲۶ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی: تاریخ رسیدگی: ۸۰/۹/۱۰ شماره دادنامه: ۲۳/۲۲۸ به تاریخ ۸۰/۹/۱۰ پرونده کلاسه ۱۹/۷۷۵/۲۳ در شعبه موضوع اعلام اشتباہ و درخواست اعمال ماده ۳۲۶ قانون آئین دادرسی مدنی نسبت به دادنامه شماره ۷۹/۵/۳-۵۰۷ صادره شعبه ۲۵ دادگاه تجدیدنظر استان تهران که از ناحیه سپرست محترم مجتمع قضائی شهید بهشتی تهران در تاریخ ۱۲/۷۹/۱۰ عنوان گردیده و پرونده به دیوانعالی کشور ارسال و به این شعبه ارجاع شده است ملاحظه می‌شود که نقض دادنامه مزبور را از طریق اعمال ماده قانون فرق الذکر خواستار شده اند خلاصه جریان امر هم از این قرار است که شعبه ۱۲۴ دادگاه عمومی تهران درخصوص دعوی خواهانها (ف. م. و. آ. و. ف. ف) با وکالت آقای (ع. ج) به طرفیت خوانده دعوی آقای (م. ب) با وکالت آقای (ح. ز) به خواسته تخلیه یک باب زیرزمین متعاقديں تلقی نمایم و ماده ۷۰ قانون ثبت استناد

نظارت و پیگیری قوه قضائیه به عمل آمده که پس از موافقت با اعمال این ماده توسط قاضی محترم مأمور به خدمت به موجب دادنامه شماره ۲۳/۶۱۲ مورخ ۷۸/۸ شعبه ۲۳ دیوانعالی کشور نقض و مجدداً به دادگاه تجدیدنظر استان شعبه هم عرض ارجاع گردیده که متعاقباً شعبه ۲۵ دادگاه تجدیدنظر به موجب دادنامه شماره ۵۰۷ مورخ ۷۹/۵/۳ به اصرار بر نظر قضات دیگر دادگاه تجدیدنظر استان تهران (شعبه ۱۵ و ۲۰) یا نقض حکم بدیهی صادره، نظر به تخلیه مکان صادر نموده است. صرفنظر از اصراری بودن آرا صادره و ضرورت طرح آن در هیأت عمومی اصراری دیوانعالی کشور از صلاحیتهای قضات و معافون محترم دیوان عالی در تشخیص این امر می‌باشد دادنامه صادره بدیهی و ایضاً دادنامه صادره از شعبه ۲۳ دیوانعالی کشور درصد نکات مثبت و مشخصی بوده که از نظر قضات ارجمند دادگاه تجدیدنظر مکتوم مانده است. زیرا مکان سند رسمی اجاره جهت سکونت به اجاره واگذار شده

ج: قید عبارت «بابت اجاره چاپخانه» در چند ظهیری چک صادره از ناحیه مستأجره آن هم در وجه أحد از مؤجرین وقت، دال بر عدول از شرط سکونت مقید در اینکه نامه مورخ ۵۹/۶/۲۰ مالکین اولیه در پرونده های بدیهی تجدیدنظری موجود نیست، به لحاظ اینکه سند اجاره عادی ۷/۹ ۱۳۶۶، مورخ بر نامه مرقوم تنظیم گردیده و در این سند، عین مستأجره جهت سکونت واگذار شده، نامه فوق الذکر اعتبر خود را از دست داده است بنابر این مراتب و بالتفات به اینکه عرف اجاره محل کسب، مستلزم پرداخت سرقالبی بوده و در مانحن فیه از طرف مستأجره مطلقاً چنین ادعائی عنوان نگردیده دادنامه تجدیدنظر خواسته به علت عدم انکا آن به اصول و موازین قانونی و اوراق و مدارک مؤثر پرونده مستندابه بند های (ج و هـ) ماده ۳۴۸ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی نقض و با اطباق مورد بر ماده ۱۵ قانون روابط مؤجر و مستأجر مصوب ۱۳۶۲ و ماده ۴۹۴ قانون مدنی حکم بر تخلیه مورد اجاره به علت انقضای مدت اجاره صادر و اعلام می شود، رأی قطعی است. (الف) مستشاران شعبه ۲۵ دادگاه تجدیدنظر استان تهران . . .

● ۷- تقاضای اعمال بند ب ماده ۳۲۶ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی از ناحیه سرپرست محترم مجتمع قضائی شهید بهشتی

بناریخ ۱۰/۱۲/۱۳۷۴ پرونده کلاسه فوق به تصدی امضای مهلت ذیل تحت نظر واقع - ملاحظه می گردد درخواست خواهانهای دعوی مبنی بر تخلیه یک دستگاه زیرزمین جزء پلاک ثبتی شماره ۶۹۳۳/۲۷۶۳۱ واقع در بخش ۲ تهران به لحاظ انقضای مهلت اجاره به موجب دادنامه صادره از شعبه ۱۲۴ دادگاه عمومی تهران رد گردیده است. لیکن دادنامه صادره پس از تجدیدنظر خواهی به موجب دادنامه شماره ۴۶۱ مورخ ۷۷/۵/۱۱ شعبه ۱۵ دادگاه تجدیدنظر استان تهران نقض و حکم بر تخلیه یک باب زیرزمین مزبور صادر شده است که به موجب درخواست اعمال ماده ۱۱ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب پرونده در شعبه ۲۳ دیوانعالی محترم کشور مطرح و حکم صادره به دلایل متعدد و معروضه در دادنامه شماره ۵/۴۷ جهت رسیدگی به شعبه هم عرض ارجاع شده که به موجب دادنامه شماره ۳۵۱ مورخ ۷۸/۳/۱۷ شعبه ۲۰ دادگاه محترم تجدیدنظر استان مجددآ حکم دادگاه بدیهی نقض و نظر بر تخلیه مکان صادر شده است، مجدداً به موجب تقاضای محکوم علیه پرونده تقاضای اعمال بند ۲ ماده ۱۸ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب از دفتر

استفاده از روح ماده اول قانون روابط مؤجر و مستأجر مصوب سال ۱۳۵۶ که تراضی فی مابین مؤجر و مستأجر را موجب برقراری روابط استیجاری و شرایط مندرج در آن می داند به علت مغایرت دادنامه تجدیدنظر خواسته با قوانین موضوعه دادنامه مذبور تقض و تجدید رسیدگی به شعبه دیگر دادگاه تجدیدنظر استان تهران ارجاع می گردد.

رئیس شعبه ۲۳: دیوانعالی کشور...
مستشار شعبه ۲۳: ...

انقضای مدت اجاره صادر و اعلام نموده است که با درخواست آقای (م. ب) به شرح مذکور فوق ریاست محترم مجتمع شهید بهشتی به منظور تقض دادنامه اخیرالصدر مذکور اعمال ماده ۳۲۶ قانون آئین دادرسي مدنی را خواستار شده است و پرونده مجددآ به این شعبه ارجاع شده که با بررسی مجموع اوراق و محتويات پرونده امر و بررسی سوابق یاد شده و ملاحظه گزارش تنظيمي موضوع و انجام مشاوره چنین رأی می دهد:

رأی

آنچه از مجموع محتويات پرونده امر و مدارك استنادي طرفين احراز و استبانت می شود اين است که مالک در بد امر و حين تنظيم اجاره نامه رسمي به منظور فرار از مقررات ماده ۳۰ قانون روابط مؤجر و مستأجر مصوب سال ۱۳۵۶ به منظور تخلية مورد اجاره که محل کسب می باشد در ظاهر به عنوان محل سکونت و في الواقع به عنوان محل چاپخانه که حق کسب و پيش به آن تعلق می گيرد

رأي دادگاه:

در پرونده پيوست به موجب دادنامه شماره ۵۰۷ - ۷۹/۵/۳ صادره از شعبه ۲۵ دادگاه تجدیدنظر استان تهران دادنامه شماره ۸۰۸ - ۷۶/۵/۵ صادره از شعبه ۱۴۴ دادگاه عمومي تهران تقض و حكم به تخلية مورد اجاره عليه مستأجر و له مؤجرين صادر و اعلام گردیده که در اجرای مقررات ماده ۳۲۶ از قانون آئين دادرسي مدنی دادگاههاي عمومي و انقلاب دادنامه شماره ۵۰۷ - ۷۹/۵/۳ صادره از شعبه ۲۵ دادگاه تجدیدنظر استان تهران به موجب دادنامه شماره ۲۲۸ - ۲۲۸/۹/۱۰ صادره از شعبه ۲۳ دیوانعالی کشور تقض و پرونده جهت رسيدگي مجلد برای تجدیدنظر خواهی مؤجرين اين شعبه ارجاع شده است با توجه به استلالات

شعب مختلف دیوانعالی کشور در پرونده و بالآخر اين که مورد اجاره به منظور محل کسب و پيشه مستأجر بود و چون دادنامه بدون شماره ۵۰۸ - ۷۶/۵ صادره از شعبه ۱۴۴ سبق تهران به موجب اوراق و محتويات پرونده و دلائل موجود در پرونده صادر شده و از طرقی کليه احکام شعب دادگاههاي تجدیدنظر که حکم بر تخلیه مورد اجاره این بوده است که هر زمان اراده نمود به علت انقضای مدت اجاره بدون پرداخت حق کسب و پیشه به مستأجر عين مستأجره را تخلیه نماید که اين اقدام فرار از مقررات ماده ۳۰ قانون روابط مؤجر و مستأجر سال ۱۳۵۶ می باشد علاوه بر موارد فوق همان طور که سبق نيز از طرف اين شعبه به موجب آرا صادره اشعار گردیده دلائل و مدارك ديگري نيز از قبل تحقيق و معاینه محل و مدارك مأخذوه از شهرداري و وزارت ارشاد اسلامي نيز می باشد که مؤجر مستحضر از دریافت آنها از مراجع ذيصلاح به وسیله مستأجر بوده که همه دلائل و مدارك فوق دلالت بر محل کسب بودن مورد اجاره دارد بنا به جهات مذکور در فوق و با

رئیس شعبه ۳۵ دادگاه تجدیدنظر استان تهران...
مستشار دادگاه...

تجاري می دانسته حکم برد دعوى خواهانها به شماره ۷۶/۵/۵ - ۸۰۸ در پرونده کلاسه ۷۴ / ۱۲۴

صادر و اعلام نموده است مرجع تجدیدنظر (شعبه ۱۵ دادگاه تجدیدنظر استان تهران) به موجب دادنامه شماره ۴۶۱ / ۱۱ - ۵/۱ در پرونده کلاسه ۱۰۰۰ / ۷۶ مورد اجاره را مسکونی تشخيص رأى تجدیدنظر خواسته را مخدوش ضمن تقض آن حکم به تخلیه مورد اجاره و تحويل آن به خواهانها به علت انقضای مدت اجاره صادر و اعلام نموده است محکوم عليه حکم

موصوف يعني آقای (م. ب) نسبت به حکم صادره از دادسرای دیوانعالی کشور اعمال ماده ۳۱ قانون تشكيل دادگاههاي عمومي و انقلاب را خواستار شد و ضمن موافقت دادستان محترم کل کشور همراه با تقاضاي متقارضي و سوابق امر به دیوانعالی کشور ارسال و به اين شعبه ارجاع شده است اين شعبه به موجب دادنامه شماره ۵۴۷ - ۲۳ / ۵/۴ - ۷۷ / ۱۲ در پرونده کلاسه ۹۵۸۳ / ۱۲ دادگاه تجدیدنظر استان

تهران را مستدلآ تقض و تجدید رسيدگي را به شعبه هم عرض دادگاه مذکور محل نموده است سپس موضوع در شعبه ۲۰ دادگاه تجدیدنظر استان تهران مطرح و اين شعبه از دادگاههاي تجدیدنظر استان تهران هم به موجب دادنامه شماره ۳۵۱ / ۳ / ۱۷ در پرونده کلاسه ۷۷ / ۲۰ تا ۱۸۳۴ تجدیدنظر خواسته را تقض و با مسکونی تلقى نمودن مورد اجاره به علت انقضای مدت حکم بر تخلیه مورد اجاره و تحويل آن به تجدیدنظر خواهان صادر و اعلام نموده است سپس درخواست آقای (م. ب) مبنی بر اعمال ماده ۱۸ قانون تشكيل دادگاههاي عمومي و انقلاب که با پيشنهاد مدير

كل نظارات و پيگيري قوه قضائيه به منظور تقض رأى صادره فوق التوصيف از دادگاه تجدیدنظر استان تهران مطرح بوده به دیوانعالی کشور ارسال مجددآ به اين شعبه ارجاع شده است و اين شعبه به موجب دادنامه شماره ۴۱۲ - ۲۳ / ۸/۸ - ۷۸ / ۱۲ در پرونده کلاسه ۹۸۲۷ / ۱۰ / ۲۳ صدور حکم بر تخلیه مورد اجاره به علت انقضای مدت اجاره از ناحيه شعبه ۲۰ دادگاه تجدیدنظر استان تهران را فاقد وجاهاي قانوني تشخيص داد و مورد راز موارد اعمال بند ۲ ماده ۱۸ دانسته و با تقض رأى مذکور پرونده را جهت رسيدگي در شعبه هم عرض دادگاه تجدیدنظر استان تهران اعاده داده است که جريان م الواقع و نحوه استدلال محاكم و اين شعبه از دیوانعالی کشور بنحو منعکس در آرا صادره مشهود می باشد سپس پرونده در شعبه ۲۵ دادگاه تجدید نظر استان تهران مطرح گردیده و اين شعبه از دادگاههاي مذکور هم به موجب دادنامه شماره ۵۰۷ - ۷۹ / ۵/۳ مورد را بخلاف نظر اين شعبه، مسکونی تشخيص و با تقض دادنامه تجدیدنظر خواسته به موجب محتويات پرونده کلاسه ۲۵ / ۲۵ ت ۷۸ حکم بر تخلیه مورد اجاره به علت